KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 46.416/1
VAN 30 APRIL 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 8 april 2009 door de Minister van Sociale Zaken verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de voorwaarden waaronder het Verzekeringscomité met toepassing van artikel 56, § 2, eerste lid, 3/, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, overeenkomsten kan sluiten voor de financiering van alternatieve en ondersteunende zorg voor kwetsbare ouderen", heeft het volgende advies gegeven:

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe een reglementair kader tot stand te brengen voor het sluiten van overeenkomsten tussen het Verzekeringscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering en de partners van een project van alternatieve en ondersteunende zorg ten behoeve van kwetsbare ouderen. Op die wijze wordt beoogd de aan die ouderen verleende zorg te optimaliseren.

2. Zoals blijkt uit het eerste lid van de aanhef van het ontwerp wordt voor de ontworpen regeling rechtsgrond gezocht in artikel 56, § 2, eerste lid, 3/, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, dat luidt:

> "Onder de door de Koning vast te stellen voorwaarden en in afwijking van de algemene bepalingen van deze gecoördineerde wet en haar uitvoeringsbesluiten kan het Verzekeringscomité overeenkomsten afsluiten die in tijd en/of toepassingsgebied beperkt zijn en welke tot doel hebben:
>
> (...);
>
> 3/ een tegemoetkoming te verlenen aan zorgverleners die projecten inzake gecoördineerde zorgverlening ontwikkelen met het oog op de vroegtijdige opsporing, het vermijden of vertragen van complicaties en het behandelen van chronische aandoeningen die een multidisciplinaire aanpak vergen;
>
> (...)".

3. Opdat de ontworpen regeling zou kunnen worden geacht rechtsgrond te vinden in artikel 56, § 2, eerste lid, 3/, van de gecoördineerde wet, dient de Koning de voorwaarden te bepalen waaronder de betrokken overeenkomsten door het Verzekeringscomité kunnen worden gesloten. Die voorwaarden moeten evenwel worden vastgesteld met inachtneming van de beginselen die het Belgisch publiek recht kenmerken en waarbij wordt uitgegaan van de eenheid van de verordenende macht die bij de Koning berust en die slechts onder bepaalde voorwaarden en binnen welomschreven grenzen door deze laatste kan worden gedelegeerd. Meer in het bijzonder dient de Koning zelf de essentiële elementen van de betrokken regeling vast te stellen.

Er moet worden opgemerkt dat de Koning de regeling van diverse aangelegenheden overlaat aan het Verzekeringscomité, zonder daarbij zelf vooraf de essentiële elementen van de desbetreffende aangelegenheden te hebben vastgesteld. Dergelijke delegatie van verordenende bevoegdheden [1] aan het Verzekeringscomité is niet in overeenstemming met het voorschrift van artikel 56, § 2, eerste lid, 3/, van de gecoördineerde wet, volgens hetwelk het de Koning is die de voorwaarden dient te bepalen waaronder de desbetreffende overeenkomsten kunnen worden gesloten.

Zo wordt het aan het Verzekeringscomité overgelaten om de opdrachten van de in artikel 1, 8/, van het ontwerp bedoelde werkgroep vast te leggen (artikel 1, 8/, tweede lid) en om de gegevens te bepalen alsmede de wijze van berekening van de totale tegemoetkoming van de projecten (artikel 8, tweede lid). De regels met betrekking tot gegevensuitwisseling zullen in de overeenkomst worden "gepreciseerd" [2] (artikel 10, j), terwijl de samenstelling en de werkingsregels van de jury's door het Verzekeringscomité worden vastgesteld en voor het overige niet in het ontwerp wordt bepaald waaruit de opdracht van de betrokken jury's precies bestaat (artikel 19).

Daarenboven wordt de nadere regeling van sommige elementen van het ontwerp overgelaten aan de overeenkomstsluitende partijen zonder dat die elementen in het ontwerp op een voldoende afgebakende of nauwkeurige wijze worden omschreven. Dat is het geval voor de omschrijving van de voorwaarde tot het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst, in artikel 10, h, en van de "modaliteiten" (lees: nadere regelen) voor de tussentijdse herziening van de specifieke tegemoetkoming in artikel 10, l.

---

[1] De problematiek betreft de delegatie van verordenende bevoegdheid aan het Verzekeringscomité en niet die waarbij dit laatste beslissingsbevoegdheid uitoefent met betrekking tot individuele gevallen.

[2] De gemachtigde verduidelijkte in dat verband: "Onder «regels» wordt onder meer de problematiek van «privacy» voorzien: via welke kanalen, op welke wijze, het anonymiseren, het opslaan en bewaren van gegevens, het recht op inzage, het akkoord van de patiënt ... . Dit moet nog worden uitgewerkt en voor akkoord v o o r g e l e g d a a n a l l e i n s t a n t i e s " .

De te algemene omschrijving van de betrokken elementen staat evenzeer op gespannen voet met het bepaalde in artikel 56, § 2, eerste lid, 3/, van de gecoördineerde wet.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Het ontwerp van koninklijk besluit volgt op het advies 45.554/1 dat de Raad van State, afdeling Wetgeving, op 16 december 2008 uitbracht over een gelijkaardig ontwerp [3] en werd aangepast, rekening houdend met de opmerkingen die in het voornoemde advies werden geformuleerd. Het heden uitgebrachte advies en het advies 45.554/1 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. Aan beide adviezen dient bijgevolg te worden gerefereerd in de aanhef van het voorliggende ontwerp.

2. De tekst van het ontwerp en de door de gemachtigde gegeven verduidelijking met betrekking tot sommige van de onderdelen van het ontwerp, doen ervan blijken dat de ontworpen regeling wordt gekenmerkt door een hoge techniciteit en op sommige punten niet makkelijk te begrijpen valt [4]. Ter wille van de toegankelijkheid van het ontworpen besluit voor de bestemmelingen wordt daarom ter overweging gegeven om dit te laten voorafgaan door een verslag aan de Koning [5].

---

[3]Advies 45.554/1 van 16 december 2008 over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de voorwaarden waaronder het Verzekeringscomité met toepassing van artikel 56, § 2, eerste lid, 3/, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, overeenkomsten kan sluiten voor de financiering van alternatieve en ondersteunende zorgvormen inzake ouderenzorg".

[4]De hoge techniciteit vindt bijvoorbeeld bevestiging in de uitleg die de gemachtigde onder meer verstrekte omtrent de samenhang tussen de RVT-equivalenten (artikel 4) en de eigenlijke tegemoetkoming (artikelen 6 en 7), of omtrent het onderscheid tussen de toewijzing van een project aan een gemeenschap of gewest "op basis van (de) erkenning (of) op basis van (het) adres" van de desbetreffende instelling of dienst (artikel 14).

[5]Aan het verslag aan de Koning dienen dan overeenkomstig artikel 3, § 1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, het advies 45.554/1 en het voorliggende advies van de Raad van State te worden gehecht. De betrokken adviezen moeten samen met het verslag aan de Koning en de tekst van het koninklijk besluit worden bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

.../...

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

1. Rekening houdende met de nieuwe richtlijnen op het vlak van de wetgevingstechniek [6], schrappe men in het eerste lid van de aanhef van het ontwerp de woorden "inzonderheid op".

2. Gelet op de reeds aangehaalde samenhang die bestaat tussen het advies 45.554/1 van 16 december 2008 en het voorliggende advies van de Raad van State, schrijve men in het zesde lid van de aanhef van het ontwerp:

"Gelet op adviezen 45.554/1 en 46.416/1 van de Raad van State, gegeven op respectievelijk 16 december 2008 en 30 april 2009, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1/, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;".

3. De wetsbepaling die het ontworpen besluit tot rechtsgrond strekt, schrijft niet voor dat dit formeel dient te zijn gemotiveerd. Daarenboven kunnen doelstelling en situering van het ontworpen besluit worden geïntegreerd in het verslag aan de Koning waarvan in dit advies de opmaak is gesuggereerd. De considerans [7] die is vervat in het zevende lid van de aanhef, hoeft derhalve niet in de aanhef te worden behouden.

Artikel 1

---

[6] *Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, nr. 27, formule 3-2-2, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

[7] Een considerans vangt aan met de woorden "Overwegende dat" en niet met de woorden "Gelet op", zoals in het zevende lid van de aanhef van het ontwerp het geval is.

1. Aan het einde van de Franse tekst van artikel 1, 2/, van het ontwerp volstaat het te schrijven "... visé à l'article 2, e), de la loi;".

2. In artikel 1, 3/, van het ontwerp wordt het begrip "Gemeenschap/Gewest" omschreven als "de overheden bedoeld in artikel[en] 128, 130 en 135 en 138 van de Grondwet". In artikel 4 van het ontwerp worden de RVT-equivalenten evenwel onder gedeeltelijk andere overheden verdeeld. Afgezien van de vraag op basis van welk criterium de in artikel 4 gehanteerde verdeelsleutel wordt toegepast, is niet duidelijk waarom in artikel 4 slechts sommige van de in artikel 1, 3/, vermelde overheden worden beoogd en waarom erin tevens overheden worden vermeld die niet vallen onder de begripsomschrijving van artikel 1, 3/.

De gemachtigde verstrekte in dat verband de volgende uitleg:

> "Wellicht gaat het hier om een begripsverwarring. Zoals reeds vermeld [...] komt het erop neer dat de RVT-equivalenten (lees: budget) territoriaal worden verdeeld. Deze verdeling is gebeurd op basis van de populatie van de 60+. Indien de gebruikte terminologie niet overeenkomt met dit territoriaal principe, moet op zoek gegaan worden naar een andere terminologie: vb. indeling volgens provincies, arrondissementen".

In ieder geval dient, gelet op de samenhang tussen de artikelen 1, 3/, en 4, het toe te passen territoriaal verdelingscriterium op een meer duidelijke en coherente wijze te worden omschreven. Het betrokken criterium moet uiteraard worden vastgesteld met inachtneming van de grondwettelijke beginselen van de gelijkheid en de niet-discriminatie.

3. Om taalkundige redenen vervange men aan het einde van de Nederlandse tekst van artikel 1, 4/, a), het woord "afsluiten" door het woord "sluiten".

4. In de omschrijving van het begrip "project", in artikel 1, 5/, van het ontwerp, wordt de verwijzing naar het protocol nr. 3 van 13 juni 2005 beter geschrapt. De gemachtigde bevestigde dat dit de bedoeling is.

5. In de Franse tekst van artikel 1, 8/, eerste lid, b), van het ontwerp zijn de woorden "de rust- en verzorgingstehuizen" die in de Nederlandse tekst voorkomen, niet weergegeven. Deze discordantie moet worden weggewerkt.

6. In artikel 1, 8/, eerste lid, e), van het ontwerp wordt bepaald dat de werkgroep onder meer is samengesteld uit "vertegenwoordigers van administraties van de gemeenschappen/gewesten". Omwille van de autonomie van de deelgebieden kunnen deze niet worden verplicht om in dergelijke vertegenwoordiging te voorzien en kan deze laatste derhalve enkel facultatief zijn.

Artikel 2

In artikel 2 van het ontwerp wordt vermeld dat de betrokken overeenkomsten worden gesloten "tussen het Verzekeringscomité en de partners van een project van alternatieve en ondersteunende zorg in de ouderenzorg". In andere bepalingen van het ontwerp zou consequent dezelfde terminologie moeten worden gebruikt. Dat is nu niet steeds het geval. Zo wordt in de inleidende zin van artikel 7 melding gemaakt van een overeenkomst die wordt gesloten "tussen een project en het Verzekeringscomité", en hebben de artikelen 20, eerste lid, 22, 25 en 26 het over "projecten" waarmee een overeenkomst kan worden gesloten.

Artikel 3

In de Nederlandse tekst van de inleidende zin van artikel 3, van het ontwerp moet het woord "tegemoetkoming" worden vervangen door het woord "tegemoetkomingen". Voorts dient in 1/, 2/ en 4/ telkens te worden verwezen naar "artikel 34, eerste lid, 11/ en 12/" van de wet.

Artikel 4

Afgezien van de opmerking die onder 2 bij artikel 1 is gemaakt, kan worden vastgesteld dat in artikel 4 van het ontwerp bepaalde specifieke verplichtingen worden opgelegd, wat de bestemming van RVT-equivalenten door het Waalse Gewest betreft

(onder meer op het vlak van de creatie van arbeidsplaatsen). Het valt niet in te zien waarom de betrokken verplichtingen uitsluitend gelden ten aanzien van het Waalse Gewest en derhalve niet ten aanzien van de andere territoriale entiteiten, bedoeld in artikel 4. In het licht van de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie zal voor dergelijk onderscheid een redelijke en objectieve verantwoording dienen te bestaan.

Artikel 6

Vanuit wetgevingstechnisch oogpunt is de gebruikelijke onderverdeling van een artikel "1/", "2/", "3/", enzovoort, en kan voor de verdere onderverdeling "a)", "b)", "c)", enzovoort worden gebruikt. De indeling van artikel 6, maar ook van de artikelen 10 en 11 van het ontwerp, dient rekening houdend hiermee te worden aangepast.

Artikel 9

Men passe de redactie van de eerste zin van artikel 9, eerste lid, van het ontwerp aan als volgt:

"In de categorieën 1 en 2, bedoeld in artikel 3, kan het aantal partners beperkt worden".

Artikel 10

In de Franse tekst van artikel 10, e (lees: artikel 10, 5/), van het ontwerp is de zinsnede "en de kostprijs ervan", die in de Nederlandse tekst voorkomt, niet weergegeven. Deze discordantie moet worden verholpen.

Artikel 12

In artikel 12, van het ontwerp moet het orgaan of de instelling waarbij het project wordt ingediend uiteraard op dezelfde wijze worden omschreven in de

Nederlandse en in de Franse tekst. Dat is nu niet het geval. De tekst van het ontwerp dient derhalve ook op dat punt te worden aangepast.

Artikel 14

Aan het einde van artikel 14, van het ontwerp wordt bepaald wat volgt:

"Deze instelling of dienst zal bepalend zijn om een project toe te wijzen aan een Gemeenschap/Gewest, ofwel op basis van zijn erkenning, ofwel op basis van zijn adres".

De gemachtigde verduidelijkt in dat verband het volgende:

"Een project kan enkel worden ingediend door een ROB/RVT of GDT of Dienst Thuisverpleging. Als project is ingediend door een instelling (rob, rvt of GDT) die is erkend door duitstalige gemeenschap, vlaamse gemeenschap, Brussel (cocof of cocom) of région wallonne, dan behoort het tot één van deze vier. Als project is ingediend door een dienst thuisverpleging die niet is erkend, dan is de gemeente van deze dienst bepalend voor de gemeenschap/gewest; als dit project wordt ingediend in Brussel, dan moet het project zèlf kiezen of het behoort tot Vlaanderen of tot Brussel (Cocof en Cocom)".

Ter wille van de duidelijkheid van de regelgeving zou de aldus aan de Raad van State uiteengezette doelstelling op een meer expliciete wijze tot uitdrukking moeten worden gebracht in de tekst van het ontwerp of zou deze doelstelling kunnen worden vermeld in het verslag aan de Koning zoals dat eerder in dit advies is gesuggereerd.

Artikel 15

Artikel 15 van het ontwerp bepaalt dat de ingediende projecten worden beoordeeld op basis van formele en inhoudelijke criteria. Indien het de bedoeling is om de formele criteria op te sommen in artikel 16 en de inhoudelijke criteria in artikel 17, zou zulks duidelijker en op een meer uniforme wijze in de Nederlandse en de Franse tekst moeten worden tot uitdrukking gebracht. Zo wordt immers in de Nederlandse tekst geëxpliciteerd dat "formele" criteria worden beoogd, maar heeft de Franse tekst het in

algemene zin over "les critères" [8]. In artikel 17, van het ontwerp wordt noch in de Nederlandse, noch in de Franse tekst vermeld dat erin de inhoudelijke criteria worden bedoeld. De ontworpen regeling zou aan duidelijkheid winnen indien het onderscheid tussen formele en inhoudelijke criteria op een meer expliciete wijze zou worden aangegeven.

Artikel 16

Artikel 16 van het ontwerp draagt de "Gemeenschap/Gewest" op om het Verzekeringscomité te "adviseren" [9] over het vervuld zijn van de betrokken criteria. Teneinde te vermijden dat afbreuk zou worden gedaan aan de autonomie van de deelgebieden wordt de betrokken verplichting beter geformuleerd ten aanzien van het Verzekeringscomité door te bepalen dat dit laatste verplicht is om het advies te vragen van de Gemeenschap of het Gewest in verband met het vervuld zijn van de criteria, waarbij de deelgebieden dan uiteraard vrij zijn om al dan niet in te gaan op de vraag om advies.

Artikel 19

In verband met artikel 19 van het ontwerp moet worden verwezen naar opmerking 3 bij de bespreking van de strekking en de rechtsgrond van het ontwerp. Afgezien daarvan is niet duidelijk in welk geval er één, dan wel "meerdere jury's" zullen worden samengesteld en in welke mate de diverse jury's een gelijke behandeling van de ingediende projecten waarborgen.

De gemachtigde verduidelijkte in dat verband:

"Aangezien de projecten worden gekoppeld aan RVT-equivalenten die beschikbaar zijn per gemeenschap/gewest zal er één jury zijn per gemeenschap/gewest. D.w.z. 4 jury's, aangezien COCOM en COCOF hun

[8] Eenzelfde discordantie tussen de Nederlandse en de Franse tekst is er in de inleidende zin van artikel 17, eerste lid, waarin wordt verwezen naar de "formele voorwaarden zoals bedoeld in artikel 16" (conditions prévues à l'article 16).

[9] In de Franse tekst wordt het woord "informer" gebruikt.

middelen tezamen hebben gebracht en de equivalenten voor projecten die behoren tot de Vlaamse gemeenschapscommissie in Brussel zijn toegewezen aan Vlaanderen. Het doel is om deze 4 jury's te laten voorzitten door telkens dezelfde persoon (leidend ambtenaar Riziv)".

Uit de door de gemachtigde verstrekte uitleg valt af te leiden dat er steeds verscheidene jury's zullen zijn. De redactie van artikel 19, waarin melding wordt gemaakt van "één of meerdere jury's", is hiermee niet in overeenstemming.

Artikel 20

In artikel 20, vijfde lid, van het ontwerp is de zinsnede "beginnende met het meest belangrijke" voor uiteenlopende uitlegging vatbaar en bijgevolg niet bevorderlijk voor de rechtszekerheid. De betrokken regeling in geval van *ex aequo* zou duidelijker moeten worden verwoord in de tekst van het ontwerp.

Artikel 23

Ter wille van de leesbaarheid moeten in de Nederlandse tekst van artikel 23 van het ontwerp de woorden "zijn bepaald" worden vervangen door de woorden "is opgesteld".

Artikel 28

Tenzij er een bijzondere reden bestaat waarom wordt afgeweken van de gangbare termijn van inwerkingtreding van besluiten, dient artikel 28 uit het ontwerp te worden weggelaten. In ieder geval dient het woord "publicatie" te worden vervangen door het woord "bekendmaking" [10].

Bijlage

[10] Deze laatste opmerking geldt ook ten aanzien van artikel 12 van het ontwerp.

Het opschrift van de bijlage kan beperkt blijven tot het woord "Bijlage". De verwijzing naar het koninklijk besluit waar de bijlage wordt bijgevoegd, blijkt immers uit de slotformule van de bijlage.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX, M. TISON,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. L. VAN CALENBERGH, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

M. VERSCHRAEGHEN M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 46.416/1
DU 30 AVRIL 2009

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Ministre des Affaires sociales, le 8 avril 2009, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "fixant les conditions dans lesquelles le Comité de l'Assurance peut conclure des conventions en application de l'article 56, § 2, alinéa 1er, 3/, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, pour le financement de soins alternatifs et de soutien aux soins à des personnes âgées fragiles", a donné l'avis suivant:

PORTÉE ET FONDEMENT DU PROJET

1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet d'établir un cadre réglementaire pour la conclusion de conventions entre le Comité de l'Assurance du Service des soins de santés de l'Institut national d'assurances maladie-invalidité et les partenaires d'un projet de soins alternatifs et de soutien aux soins à des personnes âgées vulnérables. On entend ainsi optimaliser les soins dispensés à ces personnes âgées.

2. Le premier alinéa du préambule du projet indique que le fondement juridique des mesures en projet est recherché à l'article 56, § 2, alinéa 1er, 3/, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, qui dispose:

> "Dans les conditions à fixer par le Roi et par dérogation aux dispositions générales de la présente loi coordonnée et de ses arrêtés d'exécution, le Comité de l'assurance peut conclure des conventions qui sont limitées dans le temps et/ou dans leur champ d'application et qui ont pour but :
>
> (...);
>
> 3/ d'accorder une intervention aux dispensateurs de soins qui développent des projets en matière de coordination des soins dispensés en vue de détecter de manière précoce, d'éviter ou de retarder toute complication et de traiter les affections chroniques qui requièrent une approche pluridisciplinaire;
>
> (...)".

3. Pour pouvoir considérer que le fondement juridique des mesures en projet se trouve à l'article 56, § 2, alinéa 1er, 3/, de la loi coordonnée, il faut que le Roi fixe les conditions dans lesquelles le Comité de l'assurance peut conclure les conventions concernées. Pour ce faire, il faut toutefois se conformer aux principes qui gouvernent le droit public belge et qui reposent sur l'unité du pouvoir réglementaire réservé au Roi et que celui-ci ne peut déléguer que moyennant le respect de certaines conditions et dans des limites bien définies. Il appartient notamment au Roi de fixer lui-même les éléments essentiels du régime en projet.

Force est d'observer que le Roi laisse au Comité de l'assurance le soin de régler diverses matières sans en avoir préalablement lui-même fixé les éléments essentiels. Une telle délégation de pouvoirs réglementaires [1] au Comité de l'assurance n'est pas conforme à la prescription de l'article 56, § 2, alinéa 1er, 3/, de la loi coordonnée, qui réserve au Roi le pouvoir de fixer les conditions de conclusion des conventions concernées.

Le Comité de l'assurance est ainsi chargé de fixer les missions du groupe de travail, visé à l'article 1er, 8/, du projet (article 1er, 8/, alinéa 2) ainsi que les données et le mode de calcul de l' intervention totale des projets (article 8, alinéa 2). La convention "précisera" les règles applicables en matière d'échange des données [2] (article 10, j), tandis que le Comité de l'assurance fixe la composition et les règles de fonctionnement des jurys, dont, pour le reste, le projet ne précise pas la mission (article 19).

En outre, les parties contractantes sont chargées de déterminer certains éléments du projet que celui-ci ne définit pas d'une manière suffisamment circonscrite ou précise. C'est le cas, à l'article 10, h, de la définition des conditions de conclusion d'un accord de coopération et, à l'article 10, l, des modalités de réévaluation intermédiaire de l'intervention spécifique. La définition trop générale de ces éléments ne se concilie pas davantage avec la prescription de l'article 56, § 2, alinéa 1er, 3/, de la loi coordonnée.

---

[1] La problématique concerne la délégation de pouvoirs réglementaires au Comité de l'assurance et non pas celle d'un pouvoir de décision pour des cas individuels.

[2] À cet égard, le délégué a précisé: "Onder «regels» wordt onder meer de problematiek van «privacy» voorzien: via welke kanalen, op welke wijze, het anonymiseren, het opslaan en bewaren van gegevens, het recht op inzage, het akkoord van de patiënt ... Dit moet nog worden uitgewerkt en voor akkoord voorgelegd aan alle instanties".

.../...

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Le projet d'arrêté royal fait suite à l'avis 45.554/1 que le Conseil d'État, section de législation, a rendu le 16 décembre 2008 sur un projet similaire [3] et a été adapté pour tenir compte des observations qui y étaient formulées. Le présent avis doit être lu en combinaison avec l'avis 45.554/1 précité. Le préambule du présent projet doit par conséquent faire référence aux deux avis.

2. Le texte du projet ainsi que les précisions apportées par le délégué concernant certaines de ses branches témoignent de la haute technicité des mesures en projet, qui sont parfois difficiles à appréhender [4]. Pour que les destinataires perçoivent mieux la portée de l'arrêté en projet, il est dès lors suggéré de le faire précéder d'un rapport au Roi [5].

---

[3]Avis 45.554/1 du 16 décembre 2008 sur un projet d'arrêté royal "fixant les conditions dans lesquelles le Comité de l'Assurance peut conclure des conventions en application de l'article 56, § 2, alinéa 1er, 3/, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, pour le financement de formes alternatives de soins et de soutien aux soins en matière de soins aux personnes âgées".

[4]Le haut degré de technicité est par exemple corroboré par le commentaire que le délégué fait notamment à propos de la connexité entre les équivalents MRS (article 4) et l'intervention proprement dite (articles 6 et 7) ou de la distinction entre l'attribution d'un projet à une communauté ou région "sur base de (son) [l'] agrément [ou] sur base de (son) [l'] adresse" de l'organisme ou du service concerné (article 14).

[5]Conformément à l'article 3, § 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, l'avis 45.554/1 et le présent avis du Conseil d'État seront alors annexés au rapport au Roi. Ces avis doivent être publiés au *Moniteur belge* en même temps que le rapport au Roi et le texte de l'arrêté royal.

.../...

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

1. Conformément aux nouvelles directives en matière de légistique [6], on omettra le mot "notamment" du premier alinéa du préambule.

2. Eu égard à la connexité déjà évoquée de l'avis 45.554/1 du 16 décembre 2008 et du présent avis du Conseil d'État, le sixième alinéa du préambule du projet sera rédigé comme suit:

"Vu les avis 45.554/1 et 46.416/1 du Conseil d'État, donnés respectivement le 16 décembre 2008 et le 30 avril 2009, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1/, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973;".

3. La disposition légale qui procure un fondement juridique au projet ne prescrit pas qu'il doit être formellement motivé. En outre, le rapport au Roi dont le présent avis suggère la rédaction, peut préciser l'objectif et le contexte de l'arrêté en projet. Il n'y a dès lors pas lieu de maintenir dans le préambule le considérant qui figure dans son septième alinéa [7].

Article 1er

1. À la fin du texte français de l'article 1er, 2/, du projet, il suffit d'écrire "... visé à l'article 2, e), de la loi;".

---

[6] *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, n/ 27, formule 3-2-2, à consulter sur le site internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be).

[7] Un considérant commence par les mots "Considérant que" et non pas par les mots "Vu", comme c'est le cas dans le septième alinéa du préambule du projet.

2. L'article 1er, 3/, du projet définit la notion de "Communauté/Région" comme étant "les autorités visées aux articles 128, 130, 135 et 138 de la Constitution". L'article 4 du projet répartit cependant les équivalents MRS en partie entre d'autres autorités. Abstraction faite de la question de savoir quel critère de répartition est utilisé à l'article 4, on n'aperçoit, ni pourquoi cet article ne vise que certaines des autorités mentionnées à l'article 1er, 3/, ni pourquoi il mentionne également des autorités qui n'entrent pas dans la définition de l'article 1er, 3/.

À cet égard, le délégué a donné l'explication suivante:

> "Wellicht gaat het hier om een begripsverwarring. Zoals reeds vermeld [...] komt het erop neer dat de RVT-equivalenten (lees: budget) territoriaal worden verdeeld. Deze verdeling is gebeurd op basis van de populatie van de 60+. Indien de gebruikte terminologie niet overeenkomt met dit territoriaal principe, moet op zoek gegaan worden naar een andere terminologie: vb. indeling volgens provincies, arrondissementen".

En toute hypothèse, les articles 1er, 3/, et 4, étant connexes, le critère de répartition territoriale à appliquer doit être défini avec plus de précision et de cohérence. Il sera évidemment fixé en tenant compte des principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination.

3. Dans un souci de correction de la langue, à la fin du texte néerlandais de l'article 1er, 4/, a), le mot "afsluiten" sera remplacé par le mot "sluiten".

4. À l'article 1er, 5/, du projet, il vaudrait mieux supprimer la référence au protocole n/ 3 du 13 juin 2005 figurant dans la définition de la notion de "projet". Le délégué a confirmé que telle était l'intention.

5. Les mots "de rust- en verzorgingstehuizen" qui figurent dans le texte néerlandais de l'article 1er, 8/, alinéa 1er, b), du projet n'ont pas d'équivalent dans le texte français. Cette discordance doit être éliminée.

6. L'article 1er, 8/, alinéa 1er, e), du projet dispose que le groupe de travail est notamment composé de "représentants des administrations des Communautés/Régions". L'autonomie des entités fédérées fait obstacle à ce qu'on puisse leur imposer d'organiser une telle représentation, qui ne peut dès lors être que facultative.

Article 2

L'article 2 du projet dispose que les conventions concernées sont conclues "entre le Comité de l'assurance et les partenaires d'un projet de soins alternatifs et de soutien aux soins pour des personnes âgées". La cohérence voudrait que d'autres dispositions du projet utilisent la même terminologie. Ce n'est pas toujours le cas actuellement. Ainsi, la phrase introductive de l'article 7 fait mention d'une convention conclue "entre un projet et le Comité de l'assurance", tandis que les articles 20, alinéa 1er, 22, 25 et 26 traitent de "projets" avec lesquels une convention peut être conclue.

Article 3

Dans le texte néerlandais de la phrase introductive de l'article 3 du projet, il y a lieu de remplacer le mot "tegemoetkoming" par le mot "tegemoetkomingen". Par ailleurs, aux 1/, 2/ et 4/, il faut chaque fois faire référence à "l'article 34, alinéa 1er, 11/ et 12/" de la loi.

Article 4

Sans préjudice de l'observation 2 relative à l'article 1er, on peut constater que l'article 4 du projet impose certaines obligations spécifiques à la Région wallonne relativement à la destination des équivalents MRS (notamment en matière de création d'emplois). On n'aperçoit pas pourquoi ces obligations ne visent que la Région wallonne et ne s'appliquent par conséquent pas aux autres entités territoriales visées à l'article 4. Les principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination imposent qu'il existe une justification raisonnable et objective à l'existence de cette distinction.

Article 6

L'usage en matière de légistique requiert de diviser un article en "1/", "2/", "3/", etc., dispositions qui elles-mêmes se divisent en "a)", "b)", "c)", etc. La division de l'article 6, mais aussi celle des articles 10 et 11 du projet sera adaptée en conséquence.

Article 9

La rédaction de la première phrase de l'article 9, alinéa 1er, du projet sera adaptée comme suit en néerlandais:

"In de categorieën 1 en 2, bedoeld in artikel 3, kan het aantal partners beperkt worden".

Article 10

Le membre de phrase "en de kostprijs ervan", qui figure dans le texte néerlandais de l'article 10, e (lire: article 10, 5/), du projet n'a pas d'équivalent dans le texte français. Il y a lieu de remédier à cette discordance.

Article 12

Les textes français et néerlandais de l'article 12 du projet doivent naturellement donner la même définition de l'organe ou de l'organisme auprès duquel le projet est introduit. Ce n'est actuellement pas le cas. Le texte du projet doit par conséquent également être adapté sur ce point.

Article 14

La fin de l'article 14 du projet dispose ce qui suit:

"Cet établissement ou service sera déterminant pour l'attribution d'un projet à une Communauté/Région, soit sur base de son agrément, soit sur base de son adresse".

À cet égard, le délégué a précisé ce qui suit:

"Een project kan enkel worden ingediend door een ROB/RVT of GDT of Dienst Thuisverpleging. Als project is ingediend door een instelling (rob, rvt of GDT) die is erkend door duitstalige gemeenschap, vlaamse gemeenschap, Brussel (cocof of cocom) of région wallonne, dan behoort het tot één van deze vier. Als project is ingediend door een dienst thuisverpleging die niet is erkend, dan is de gemeente van deze dienst bepalend voor de gemeenschap/gewest; als dit project wordt ingediend in Brussel, dan moet het project zèlf kiezen of het behoort tot Vlaanderen of tot Brussel (Cocof en Cocom)".

Dans un souci de clarté de la réglementation, l'intention ainsi exposée au Conseil d'État devrait être formulée plus explicitement dans le texte du projet ou, comme il a déjà été suggéré dans le présent avis, être mentionnée dans le rapport au Roi.

Article 15

L'article 15 du projet dispose que les projets introduits seront évalués sur la base de critères sur la forme et sur le fond. Si on entend énumérer les critères formels à l'article 16 et les critères substantiels à l'article 17, il faudrait le formuler plus précisément et d'une manière plus uniforme dans les textes français et néerlandais. Ainsi, en effet, le texte français mentionne "les critères" au sens général, alors que le texte néerlandais explicite qu'on vise des critères "formels" [8]. Ni le texte français, ni le texte néerlandais de l'article 17 du projet ne mentionne qu'il vise les critères substantiels. La réglementation en projet gagnerait en précision si on distinguait plus explicitement les critères formels et les critères substantiels.

[8]Il y a une même discordance entre les textes français et néerlandais de la phrase introductive de l'article 17, alinéa 1er, qui fait référence aux "conditions prévues à l'article 16" (formele voorwaarden zoals bedoeld in artikel 16).

Article 16

L'article 16 du projet charge la "Communauté/Région" d'"informer" [9] le Comité de l'assurance sur la mesure dans laquelle les critères sont respectés. Pour éviter de porter atteinte à l'autonomie des entités fédérées, il serait préférable d'établir cette obligation à l'égard du Comité de l'assurance en imposant à ce dernier de demander l'avis de la Communauté/Région en ce qui concerne le respect des critères, les entités fédérées étant alors naturellement libres de donner suite ou non à la demande d'avis.

Article 19

En ce qui concerne l'article 19 du projet, il faut se reporter à l'observation 3 relative à l'examen de la portée et du fondement juridique du projet. Au demeurant, on n'aperçoit pas quand il y a lieu de constituer un jury plutôt que "plusieurs jurys" et dans quelle mesure les différents jurys garantissent que les projets introduits soient traités d'une manière égale.

À cet égard, le délégué a précisé:

> "Aangezien de projecten worden gekoppeld aan RVT-equivalenten die beschikbaar zijn per gemeenschap/gewest zal er één jury zijn per gemeenschap/gewest. D.w.z. 4 jury's, aangezien COCOM en COCOF hun middelen tezamen hebben gebracht en de equivalenten voor projecten die behoren tot de Vlaamse gemeenschapscommissie in Brussel zijn toegewezen aan Vlaanderen. Het doel is om deze 4 jury's te laten voorzitten door telkens dezelfde persoon (leidend ambtenaar Riziv)".

Du commentaire du délégué, il se déduit qu'il y aura toujours plusieurs jurys. La rédaction de l'article 19, qui mentionne "un ou plusieurs jurys" n'y est pas conforme.

[9] Le texte néerlandais utilise le terme "adviseren".

Article 20

À l'article 20, alinéa 5, du projet, le membre de phrase "en commençant par le plus important" est susceptible d'interprétations divergentes et ne contribue dès lors pas à la sécurité juridique. La formulation du texte du projet relatif au règlement applicable en cas d'*ex aequo* devrait être plus précise.

Article 23

Dans un souci de lisibilité, les mots "zijn bepaald" seront remplacés par les mots "is opgesteld" dans le texte néerlandais de l'article 23 du projet.

Article 28

Sauf si une raison spécifique impose de déroger au délai usuel d'entrée en vigueur des arrêtés, l'article 28 doit être omis du projet. En tout état de cause, le mot "publicatie" figurant dans le texte néerlandais doit être remplacé par le mot "bekendmaking" [10].

Annexe

L'intitulé de l'annexe peut se limiter à "Annexe". La référence à l'arrêté royal auquel l'annexe est jointe résulte en effet de la formule finale de l'annexe.

---

[10]Cette dernière observation s'applique également à l'article 12 du projet.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. RIGAUX, M. TISON,	assesseurs de la section de législation,
Madame	M. VERSCHRAEGHEN,	greffier assumé.

Le rapport a été présenté par M. L. VAN CALENBERGH, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER, LE PRÉSIDENT,

M. VERSCHRAEGHEN M. VAN DAMME